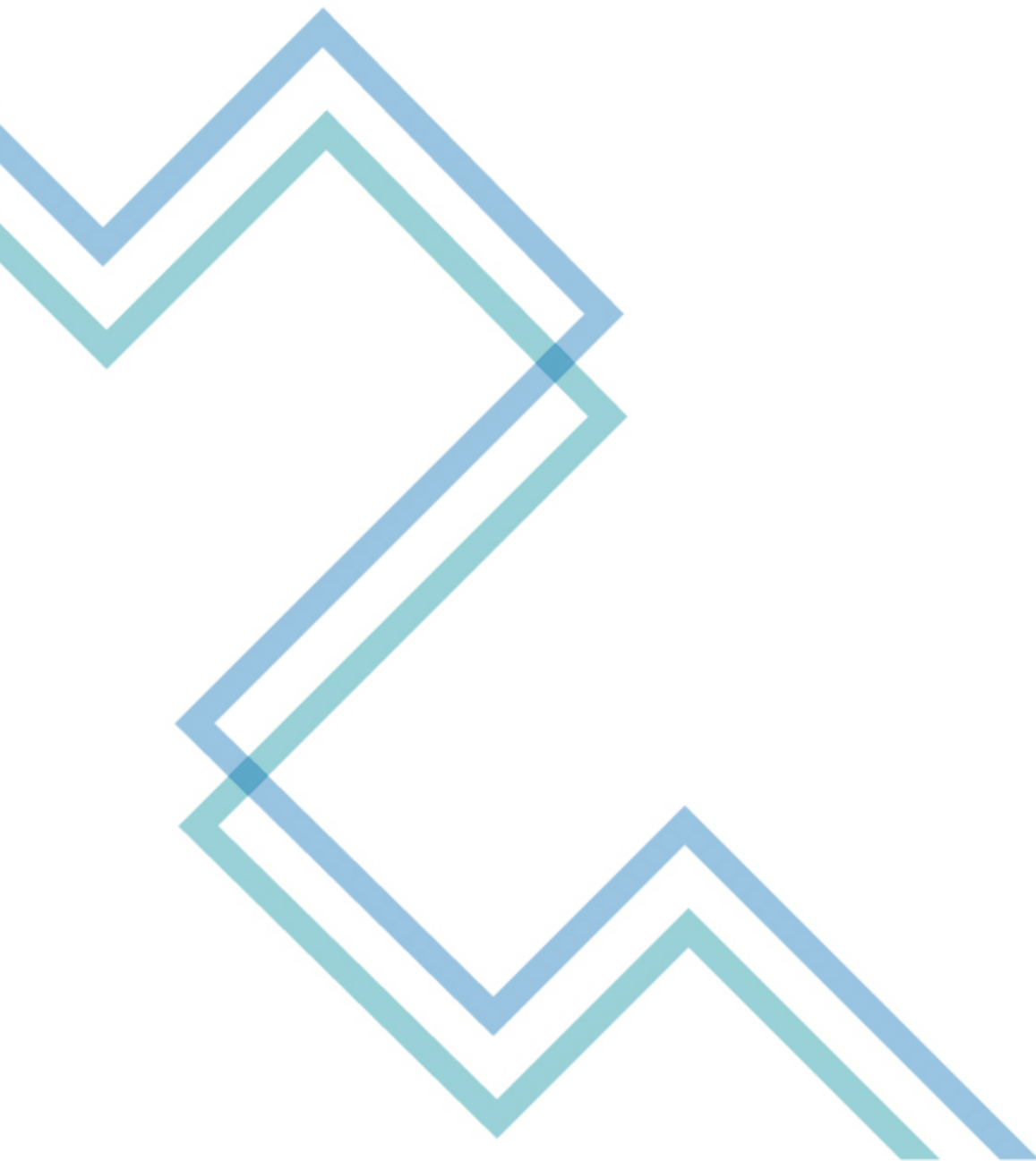

Føroya Arbeiðsgevarafelag Ársfrágreiðing 2007

VINNUHÚSIÐ // 2008

Inngangur

Eftir tvey ár á einum búskaparligum alduryggi, merkist nú, at stígur er í búskapinum. Samanumtikið hevur vøkstur verið í føroyska búskapinum líka síðan kreppuna mitt í 90'unum, og framgongdin í 2007 hevur verið nøktandi.

Størsta hóttanin fyri framhaldandi vælferð okkara er trotið av arbeiðsmegi. Sum Føroya Arbeiðsgevarafelag hevur nú í fleiri ár víst á, at tað er sera, sera trupult at fáa starvsfólk hjá virkjum í øllum vinnugreinum. Í dag, eins og seinastu tvey árin, er beinleiðis trot á arbeiðsmegi. Uttan arbeiðsmegi ber ikki til at skapa virðir í samfelagnum, og tí er tað var tað ikki ov tíðliga, at ein loysn varð funnin á málinum um útlendsku arbeiðsmegina.

Trupulleikin hevur elvt til lønarglíðing, serliga í byggivinnuni, sum hevur verið noydd til at seta fólk í starv, sum ikki hava sínar primeru førleikar í hesi vinnu. Byggivinnan merkir týðuliga, at minni fæst burturúr hvørjum lønartíma, sum alsamt veksur í prísi. Búskaparliga er trotið á arbeiðsmegi størsta einstaka hóttanin fyri Føroyar, og tí fegnast vit um, at løgtingið nú endiliga hevur samtykt at gera tað lættari fyri ES-borgarar at arbeiða í Føroyum. At lógin verður sett úr gildi um so er, at arbeiðsloysið ferð upp um 3,5% í einum tíðarskeiðið á trýggjar mánaðir er ikki gott, men vit vilja framhaldandi arbeiða við at fáa broytingar á hesum økinum.

Arbeiðsgevarafelagið frøist um, at tað við samráðingunum í 2007 og 2008 eydnaðist at fáa sáttmálar á einum nøktandi støði, og at vit nú hava frið á arbeiðsmarknaðinum í trý ár.

Fiskivinnan hevur tað tungt í løtuni. Veksandi oljuprísir og tann sannroynd, at tað er ógjørligt at fáa starvsfólk, eisini til skipini, er ein stórur trupulleiki. Itt er at spáa um, hvat komandi tíðin fer at bera okkum, men eingin ivi er um, at flotin verður noyddur at tillaga seg. Útmeldingar frá fiskifrøðingum boða frá, at serliga fiskiveiðan eftir toski kann minka munandi. Báðir toskastovnararnir undir Føroyum eru sera illa fyri, og frárátt verður at fiska tosk.

Fiskavirkini hava somuleiðis vánalig úrslit. Gongdin í 2007 við framhaldandi høgum fiskaprísum og trupulleikunum við at fáa starvsfólk merkir úrslitini í vinnuni. Marknaðurin fyri fiskavørur hevur hildið sær væl, sjálvt um dollarin er sera lágur og hevur verið tað nú eina tíð.

Í tænaðstuvinnuni hevur gingið við fullari ferð í 2007. Byggivinnan hevur havt sera stórt virksemi, men manglandi starvsfólk hevur ávirkað lønsemið í vinnuni í stóran mun. Onnur tænaðstuvinna hevur eisini merkt til hetta. Ein konsolidering er farin fram í KT- og reklamuvinnuni og øðrum vinnum við. Hetta hevur styrkt hesar vinnugreinar við førleikum sum ger tær førar fyri at veita tænaðstur á øðrum marknaðum enn tí føroyska.

Føroya Arbeiðsgevarafelag og Vinnuhúsið umboða **650** virkir, sum eru limir í feløgnum í húsinum. Av hesum eru **518** limir í Føroya Arbeiðsgevarafelag.

Arbeiðsgevarafelagið er rødd vinnunnar, bæði mótvegis myndugleikum, politikarum, fakfeløgum, fjølmiðlum og samfelagnum sum heild. FAG hevur áhaldandi samskifti við myndugleikar og politikarar fyri at fáa broytingar í lógum og reglum lagaðar til veruleikan hjá vinnuni.

16. maj 2008

Nevndin í Føroya Arbeiðsgevarafelag,

Jóhan Páll Joensen, formaður

Innihaldsyvirlit

INNGANGUR.....	1
INNIHALDSYVIRLIT	2
BÚSKAPURIN - GONGDIN Í 2007 OG ÚTLITINI	3
LØNARÚTGJALDINGAR.....	3
PRÍSTALIÐ OG LØNARVØKSTUR	5
ARBEIÐSLOYSIÐ OG STØÐAN VIÐVÍKJANDI ARBEIÐSMEGI	6
UTTANLANDSHANDILIN	6
TÆÐ ALMENNA	7
TÆÐ ALMENNA	8
NIÐURSTØÐA UM BÚSKAPARGONGDINA.....	8
GONGDIN INNAN EINSTØKU VINNUGREINARNAR	10
FISKI- OG FLAKAVINNAN	10
<i>Útflutningurin.....</i>	<i>10</i>
<i>Fiskavirkini.....</i>	<i>10</i>
<i>Rávørutilgongdin til vinnuna.....</i>	<i>12</i>
<i>Miðal avreiðingarprísir.....</i>	<i>12</i>
<i>Veiðuliðið.....</i>	<i>13</i>
ALIVINNAN.....	14
FRAMLEIÐSLA	14
HANDVERKSVINNAN.....	15
OLJA OG FRÁLANDAVINNA	16
KT-VINNAN	16
HANDIL OG PRIVATAR TÆNASTUR.....	17
SÁTTMÁLAVIÐURSKIFTI OG FØROYSKI ARBEIÐSMARKNAÐURIN.....	18
SÁTTMÁLASAMRÁÐINGAR Í 2007 OG 2008	18
<i>Sáttmálasamráðingar við Maskinmeistarafelagið.....</i>	<i>18</i>
<i>Sáttmálasamráðingarnar við handverkarafeløgini.....</i>	<i>18</i>
<i>Sáttmálasamráðingar við Starvsmannafelagið um sáttmálan fyri Postverk Føroya.....</i>	<i>19</i>
<i>Sáttmálasamráðingar við manningarfeløgini.....</i>	<i>20</i>
<i>Sáttmálasamráðingar við Føroya Prentarafelag.....</i>	<i>20</i>
<i>Sáttmálasamráðingar fyri framman.....</i>	<i>20</i>
MÁLIÐ UM ÚTLENSKU ARBEIÐSMEGINA	21
TILTØK 2007/08.....	22
VINNURÁÐSTEVNA VIÐ BILL CLINTON OG HANS BLIX	22
TRANS ATLANTIC CLIMATE CONFERENCE	22
VINNUNÁM.....	23
ONNUR TILTØK.....	24
<i>Vinnudagurin 2007.....</i>	<i>24</i>
SHIPPING FØROYAR 2008	24
VINNUHÚSIÐ OG FØROYA ARBEIÐSGEVARAFELAG	26
FELØGINI Í VINNUHÚSINUM OG TEIRRA UPPGÁVUR	26
<i>Kunning frá Vinnuhúsinum.....</i>	<i>27</i>

Stutt um búskapin og samfelagsgongdina

Búskapurin - gongdin í 2007 og útlitini

Við undantakið av einum minni stígi í búskapinum árin 2002 til fyrru helvt av 2005, hevur vøxtur verið í føroyska búskapinum líka síðan kreppuna mitt í 90'unum, og framgongdin í 2006 og 2007 hevur verið nøktandi. Ábendingar eru um, at stígur nú er komin í búskapin, og roknað verður ikki við, at 2008 og 2009 verða líka góð ár, sum tey undanfarnu.

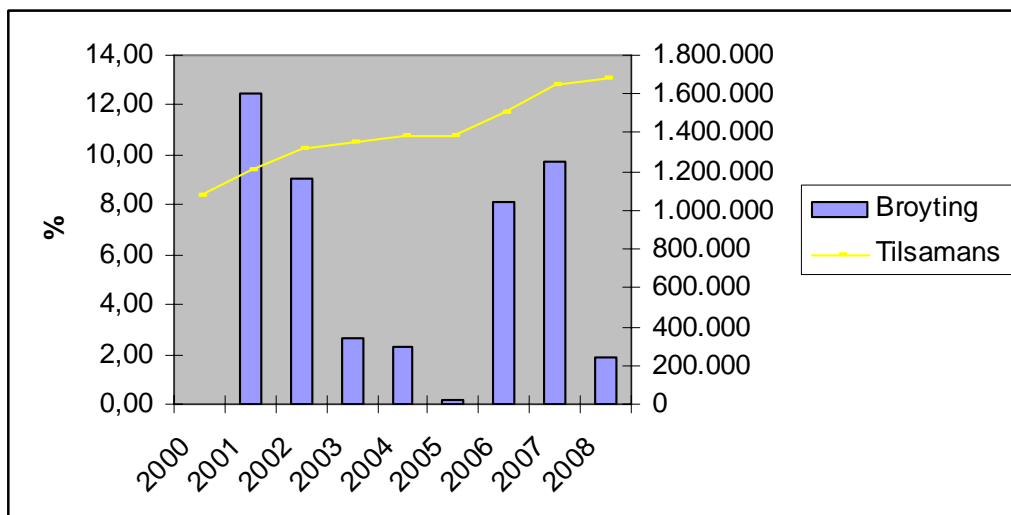
Vinnan merkir, at tað eru strukturellir trupulleikar í Føroyum, sum nú saman við altjóða figgjarkreppuni eru ein hóttan móti áhaldandi búskaparvøxstri. Seinastu árin hevur stórir mangul verið á arbeiðsmegi. Hetta er ikki nakað, sum bert rakar einstakar vinnur ella ávísar partar av landinum. Manglandi arbeiðsmegi er ein trupulleiki fyri allar vinnugreinar, og hetta rakar breitt um landið.

Bæði Búskaparráðið og Landsbankin hava í frágreiðingum staðfest, at tørvurin á arbeiðsmegi ikki verður nøktaður, og at hetta er ein bygnaðartrupulleiki, sum hevur tálmað búskaparvøxturin í 2007. Búskapar-barometrið, sum Fíggjarmálaráðið hevur latið gjørt í 2008, gevur somuleiðis greiðar ábendingar um hetta. Føroya Arbeiðsgevarafelag hevur áður staðfest og at henda hóttan móti framburði í samfelagið okkara eigur og skal fáast av vegnum sum skjótast. Tað er tískil at fegnast um, at løgtingið endiliga hevur samtykt uppskot um nýggja lóg um útlandska arbeiðsmegi.

Lønarútgjaldingar

Í 2006 og 2007 hevur góð ferð verið á føroyska búskapinum. Sambært hagtølum frá Landsbankanum vaks bruttotjóðarúrtøkan við 4,7% í 2008 og er hetta nakað minni enn bæði undanfarnu árin, tá vøxturin í BTÚ var 9,3%. Vøxturin í 2006 og 2007 var óvanliga høgur og síggja vit, at vøxturin í 2008 er á einum meira normalum støðið.

Vøxturin er í lønarútgjaldingunum fyrsta ársfjórðing í 2008 í mun til sama tíðarskeið í fjør, men vøxturin er ikki longur líka stórir sum undanfarin ár. Í 2006 var lønarvøxturin fyrsta ársfjórðing umleið 8% og í 2007 umleið 9 %, í ár er vøxturin bara knapt 2%.

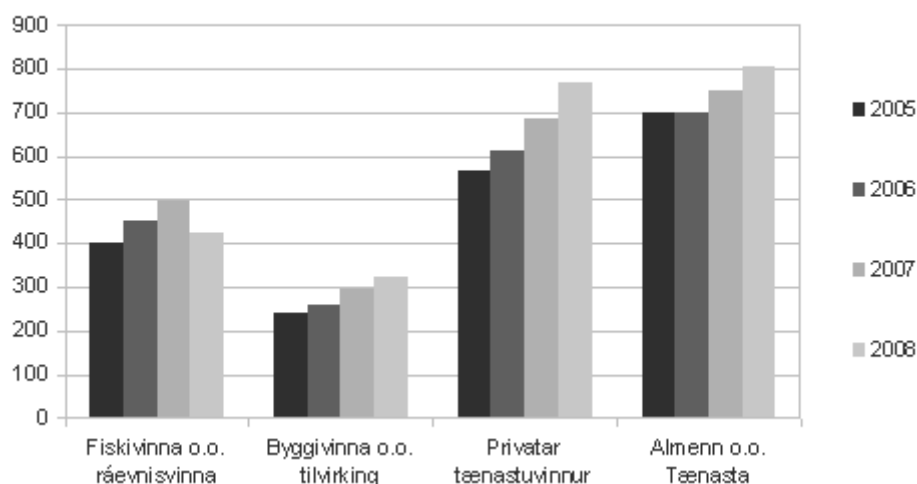

Mynd 1: Lønargjaldingar 1. ársfjórðing frá 2000- 2008

Myndin niðanfyri vísir, at vøkstur er í lønarútgjaldingum í øllum geirum uttan í fiskivinnu og ráevnisvinnu, sum minkar 15%.

Minkingin í lønarútgjaldingunum í fiski- og ráevnisvinnuni stends av minni fiskiskapi, sum m.a. kemst av, at tað hevur verið torført at manna skip, umframt at skip liggja vegna høgur oljuprísir. Í hinum geirunum er vøkstur í lønarútgjaldingunum, og størsta vøkstrinum standa privatar tænavinnur fyrri. Síðani kemur almenn tænavinnur, bygging og tilvirking.

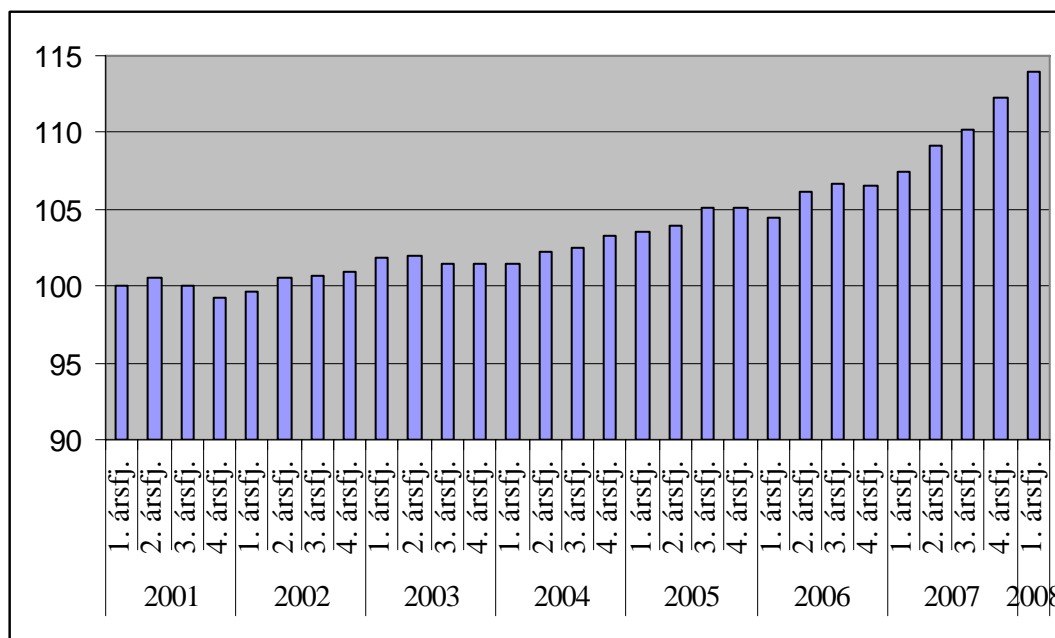
Lønargjaldingar í mió.kr. býttar á høvuðsvinnugrein, januar til apríl

Mynd 2: Lønargjaldingar býttar á vinnugeirar 1. ársfjórðing

Prístalið og lønarvøkstur

Mynd 3 vísur gongdina í brúkaraprístalinum frá 1. ársfjórðingi 2001, tá tað var sett til 100, til 1. ársfjórðing 2008.

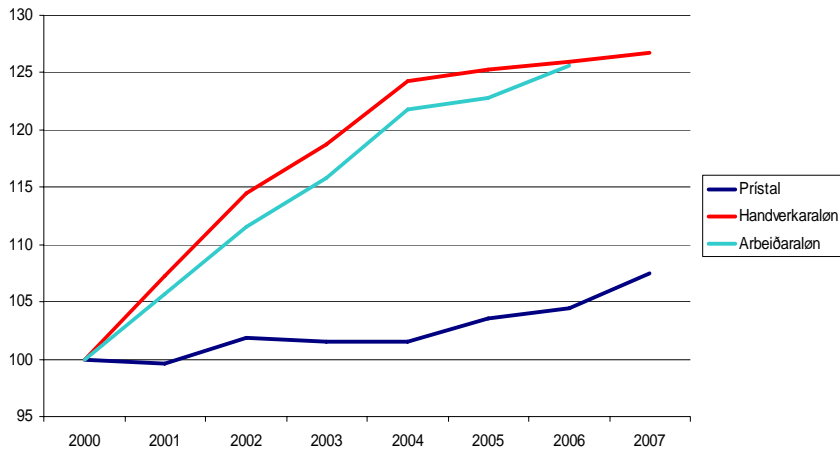

Mynd 3: Prístalið pr ársfjórðing frá 2001 til 2008

Prístalið fór at hækka fyrst í 2004 og hækkaði javnt árin fram til 2008. Seinasta ársfjórðingin í 2007 og fyrsta ársfjórðrin í 2008 er prístalið voksio munandi. Hetta kemst av hækkingi rentum og vaksandi matvøruprísam.

Í meðal hevur árlegi prísavøksturin bert verið gott 1% síðani 2001, tó nakað hægri – umleið 1,7% - seinastu trý árin. Samstundis hava lønarhækkingarnar verið stórar í sama tíðarskeiðið, sí mynd 4 niðanfyri. Hetta hevur sostatt viðført ein stóran reallønarvøkstur í hesum tíðarskeiðnum.

Um hugt verður at lønargongdini hjá einum handverkara er sáttmálaásetti lønarkostnaðurin av einum tíma hækkaður úr 112,11 kr. hin 1. oktober 2000 til 142,12 kr. hin 1. januar 2007. Um hugt verður eftir einum arbeiðara, er sáttmálaásetti lønarkostnaðurin hækkaður úr 99,19 kr. í 2000 til 124,62 kr. í 2006. Verður lønarkostnaðurin gjørdur um til indeks og samanborin við prísavøksturin, so hevur reallønarvøksturin verið umleið 20 prosent hesi árin.

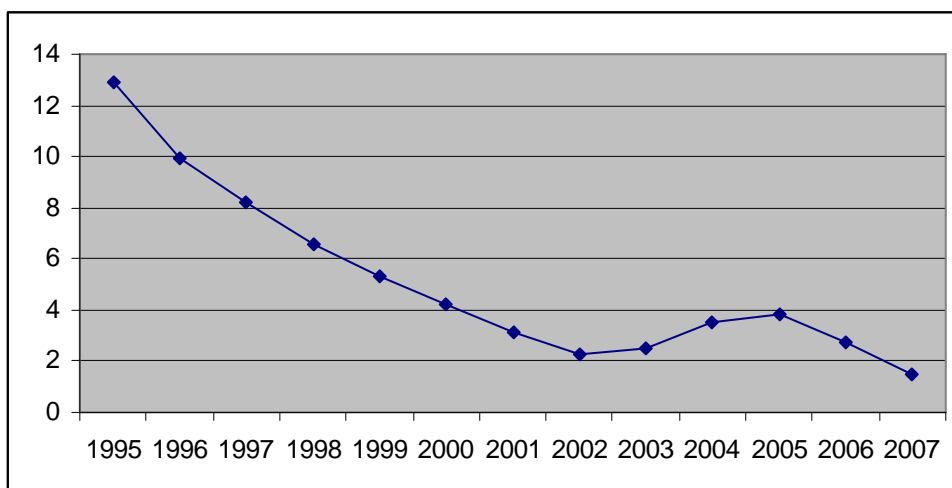

Mynd 4: Løn- og prívøkstur

Arbeiðsloysið og støðan viðvíkjandi arbeiðsmegi

Arbeiðsloysið í Føroyum hevur í fleiri ár verið sera lágt. Alt árið 2002 og stóran part av 2003 var arbeiðsloysið niður móti 2%. Í flestu av grannalondum okkara kemur arbeiðsloysið ongantíð niður um 4%, sum eisini er á leið tað, um vanliga av búskaparfrøðingum verður kallað natúrliga arbeiðsloysi.

Í 2004 og 2005 vaks arbeiðsloysið nakað, sjálvt um tað alt hetta tíðarskeiðið¹ hevur ligið undir 4%. Í 2006 fór arbeiðsloysið aftur at lækka, og tað er nú eins og fyrstu mánaðirnar í 2007 enn einaferð søguliga lágt. Fyrstu mánaðirnar í 2007 var arbeiðsloysið 1,6% og fyrstu mánaðirnar í ár er arbeiðsloysi komið heilt niður á 1,3%.

Mynd 5: Arbeiðsloysið í % av arbeiðsfjöld

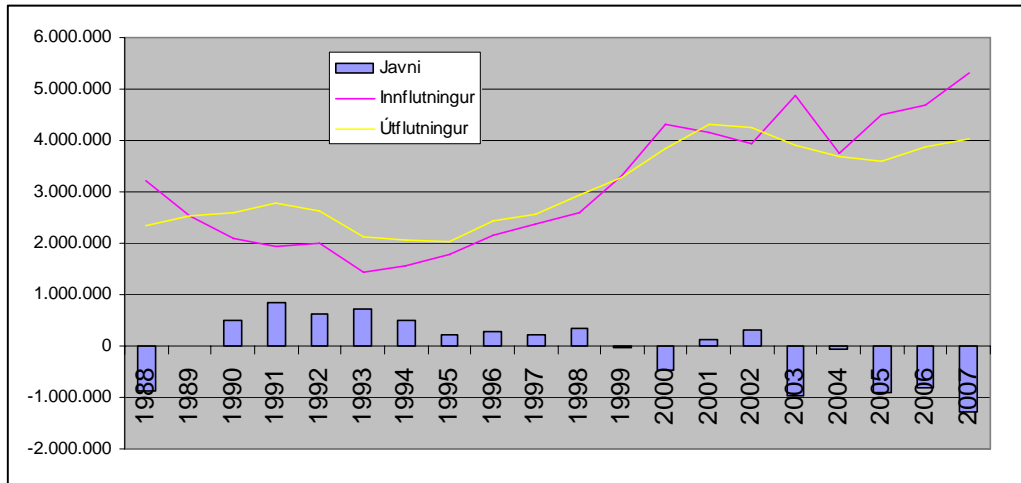
Uttanlandshandilin

Síðst í 90'unum var vøkstur bæði í innflutningi og í útflutningi, har yvirskot var á handilsjavnanum. Eftir aldarskiðið flataði út, og bæði innflutningur og útflutningur hava verið stöðug, har útflutningurin er fallin nakað fram til 2005, men so aftur voksin

¹ Undantikið í einum einstøkum mánaða í 2005

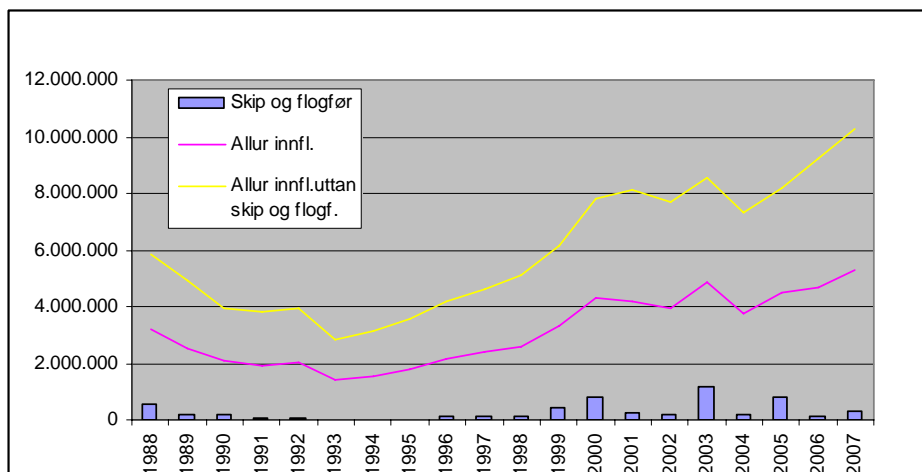
nakað fram til 2007. Innflutningurin hevur sveiggjað alt eftir, um skip hava verið innflutt, og seinastu trý árin er munurin milum inn- og útflutning vaksin sera nógv.

Mynd 6 vísir handilsjavnan síðan 1988. Undirskot hevur verið á handilsjavnanum síðani 2002, og í 2005 og 2006 hevur undirskotið táttað í eina milliard krónur. Í 2007 var undirskotið á handilsjavnanum omanfyri milliardina.

Mynd 6: Handilsjavnin eru ikki tøl fyri 2007

Mynd 7 niðanfyri vísir, at innflutningurin uttan skip og flogfør er vaksin heilt nógv seinasta árið. Innflutningurin er vaksin 22%. Tó hevur lækking verið undanfarnu fimm árin. Innflutningsvøxsturin í fjør stavar einamest frá innflutningi av nýtslávörum, tilfar til byggivinnu og framleiðsluútgærd. Hinvegin hevur skipainnflutningurin í mun til undanfarnin ár verið lægri.

Mynd 7: Innflutningur, við og uttan skip / flogfør

Tað almenna

Talvurnar niðanfyri vísa gongdina í inntøkum og útreiðslum hjá landskassanum síðstu árin.

Inntøkur landskassans²:

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Skattainntøkur	1.567	1.675	1.581	1.539	1.508	1.613	1.701
Avgjaldsinntøkur	1.148	1.239	1.274	1.259	1.322	1.579	1.627
Ymiskar inntøkur	90	58	81	41	67	98	88
Heildarveiting o.t.	995	629	632	633	631	635	635
Samlað	3.800	3.601	3.568	3.472	3.528	3.925	4.051

Útreiðslur landskassans:

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Rakstrarútreiðslur	2.846	3.147	3.192	3.324	3.467	3.577	3.693
Løguútreiðslur	180	240	262	228	201	291	261
Rentuútreiðslur	76	24	91	72	71	7	22
Samlað	3.102	3.411	3.545	3.624	3.739	3.875	3.976

Ikki óvæntað er tað raksturinn, sum er tann størsti útreiðsluposturin, og hann er hækkaður nakað øll árin. Hækkingin seinastu árin hevur ligið á umleið 3-4%, og eru ætlanirnar fyri 2008 eru á sama støði. Føroya Arbeiðsgevarafelag er av tí áskoðan, at tað almenna í størri mun leypandi eigur at eftirkanna, hvar effektiviseringar kunnu fremjast og rakstrarútreiðslurnar harvið lækkast. Ein møguleiki fyri at fremja effektiviseringar er at útveita tænastrur. Hetta eigur at verða gjørt fyri at fáa effektivisera raksturinn og samstundis stimbra undir eina fleirtátting av føroyskum vinnulívið.

Meðan vit bæði í 2004 og 2005 høvdu hall á fíggjarlógini, var úrslitið positivt í 2006 og 2007. Sambært fíggjarlógarruppskotinum fyri 2008, er ætlanin at hava yvirskot. Hetta hóast skattalættar verða givnir bæði í 2006 og 2007.

Vit hava fyrr gjørt vart við, at íløgurnar einstøk ár ikki hava fyllt nógv á fíggjarlógini, sæð í mun til raksturinn. Tað er tó av týðningi, at landið heldur eyga við íløgnum og ansar eftir, at ikki alt ov nógv virkseimið verður sett í gong um somu tíð. Serliga hugsað vit um alt virkseimið, sum bæði vinnan og serliga kommunurnar hava sett gongd á seinastu árin. Kommunali búskapurin er stórur, men tað er eingin regulering av hesum. Hetta hevur við vissu sett ferð á føroyska búskapin seinnu árin.

Niðurstøða um búskapargongdina

Føroyski búskapurin er sum heild væl fyri. Ferð kom rættiliga á búskapin í 2005-2007, men nú sær út til, at tað hendir ein stagnation. Stagnationin er í komin orsakað av alheims fíggjarkreppuni og tí sannroynd, at føroysk vinna ikki hevur fingið arbeið arbeiðsmegi í landinum.

Fiskiflotin, sum fyri tveimum árum síðani var rímliga væl fyri, hevur stórar trupulleikar í lätuni. Orsøkin er høgu oljuprísirnar og væntandi arbeiðsmegi. Á fiskavirkjunum er

² Kelda Fíggjarmálaráðið, frágreiðing í samband við fíggjarlógina 2007. Fram til 2005 eru roknskapartøl nýtt, meðan tøluni fyri 2006 eru metingar, og 2007 eru frá fíggjarlógini.

framvegis trupult at rækka nøktandi úrslit. Alivinnan sprettir aftur og fer at geva sítt íkast til búskapin.

Peningastovnar eru farnir uttanlands at stovna deildir og keypa fyrirkur innan fíggarjarsektorin. Í framtíðini kann væntast, at hendan vinnan fer at framleiða fremmant gjaldoyra – á sama hátt sum serliga fiskivinnan, alivinnan og ferðavinnan. Greiðir ágóðar eru av hesum. Útflutningurin verður í minni mun tengdur at fiskivinnuni, og fremmant gjaldoyra fæst til vega uttan stórvegis nýtslu av føroyskari arbeiðsmegi.

Nógvu eigaraskiftini í vinnuni hava hildið áfram hetta farna árið og er hetta tekin um økt virkisfýsni og dynamikk í vinnuni, samstundis sum hetta vísir, at vinnulívið er bjartskygt og trýr á framtíðina.

Størri dynamikkur er eisini komin í vinnulívið orsakað av, at fleiri av almennu fyrirkunum eru einskildar og skrásettar á virðisbrævamarknaðum. Føroya Arbeiðsgevarafelag mælir til, at henda gongdin heldur áfram.

Altjóða fíggarjarkreppan ávirkar eisini í Føroyum, og torført og kostnaðarmikið er hjá fíggarstovnunum at læna pening í útlandinum. Sjálvt um føroysku peningastovnarnar, sum heild hava góðan livkiditet, verður táttað nakað í.

Í tænastruvinnuni, m.a. í KT og reklamuvinnuni, sæst, at fyrirkurnar konsolidera og gera seg til reiðar at fara á útlendskan marknað. Hetta er gott og kann somuleiðis við til at fleirtátta føroyska búskapin.

Gongdin innan einstøku vinnugreinarnar

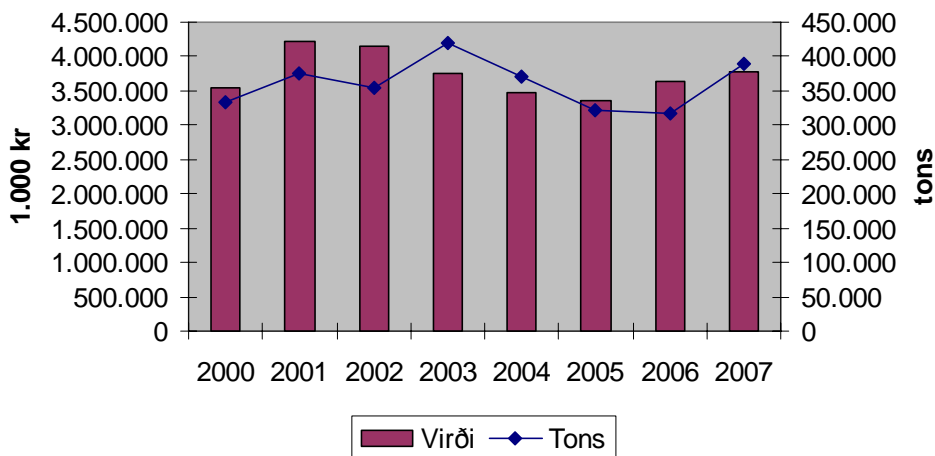
Fiski- og flakavinnan

Útflutningurin

Samlaði føroyski útflutningurin av fiskavørum í nøgd og virði er vístur í myndini niðanfyri. Í nøgd varð útflutningurin í 2007 gjørdur upp til 389.000 tons. Hetta er ein øking á umleið 75.000 tons í mun til árið fyri og samstundis fyrsta árið síðani 2003, at nøgdin hækkaðu. Sambært hagtølunum stavar hækkingin serliga frá útflutningi av makreli, sild og svartkjafti, men eisini útflutta nøgdin av laks er lutfallsliga nógv økt. Hinvegin er nøgdin av upsa minkað við 6.000 tonsum, nøgdin av toski er minkað við 2.000 tonsum, og nøgdin av hýsu er minkað við umleið 800 tonsum.

Eftir at hava minkað síðani 2001 var í 2006 ein hækking í útflutningsvirðinum. Henda hækking helt fram í 2007, tá samlaða útflutningsvirðið táttaði í 3,8 mia. Hækkingin var tó kortini ikki líka stór sum árið fyri. Størsta lopið í 2007 stavar frá útflutningsvirðinum á makreli, sum hækkaði við 135 mió., frá 69 til 204 mió. Laksurin fylgdi eisini væl við og hækkaði úr 374 til 487 mió., tað er ein hækking á 113 mió. Av øðrum fiskasløgum kunnu nevast toskur, sum hækkaði úr 595 til 636 mió. og upsi, sum minkaði úr 573 til 488 mió. Útflutningsvirðið á hýsu var nøkulunda óbroytt, 319 mió. í 2006 og 322 mió. í 2007.

Fiskavøruútflutningur virði/nøgd

Mynd 8. Útflutningur av fiskavørum: Nøgd og virði frá 2000 til 2007

Fiskavirkini

Eftir at fíggjarligu úrslitini hjá flakavinnuni sóu heldur frægari út í 2006 enn undanfarin ár, er støðan nú aftur broytt til tað verra. Fyribilsúrslit, sum Ráfiskakeyparafelagið

hefur fingið upplýst frá limunum, vísa, at í 2007 varð samlaða úrslitið hjá vinnuni bert einar 6-8 mió. Í hesum sambandi skal viðmerkjast, at hetta úrslit er uttan skiparakstur, sum er ein partur av virkseminum hjá summum virkjum. Um skiparaksturin verður tikin við, er samlaða úrslitið munandi verri.

Størsta einstaka orsøkin til versnaðu úrslitini er væntandi arbeiðsmegi. Aðrar orsøkir eru minni mongdir, dýrari innkeyp, hækkað kostnaðarstöði og tað, at amerikanski dollarin og bretska pundin eru so nógv viknað í mun til evruna.

	Nøgd í tonsum		Virði í 1.000 kr.		Miðalprísur/kg.	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Flak, fryst og kølt						
Toskur	5.943	5.828	243.732	280.769	41,01	48,17
Hýsa	3.033	4.838	114.348	147.440	37,70	30,47
Upsi	17.476	17.956	360.617	361.604	20,64	20,14
Tilsamans	26.452	28.623	718.696	789.813	27,17	27,59
Saltfiskur, flaktur og flak						
Toskur	5.603	5.591	257.937	296.127	46,04	52,97
Hýsa						
Upsi	7.117	3.054	97.030	43.444	13,63	14,22
Tilsamans	12.720	8.645	354.967	339.571	27,91	39,28
Heilur fiskur, frystur og køldur						
Toskur	3.949	2.117	86.316	51.838	21,86	24,49
Hýsa	9.540	7.056	156.774	127.012	16,43	18,00
Upsi	4.214	3.891	26.687	25.630	6,33	6,59
Tilsamans	17.703	13.064	269.776	204.480	15,24	15,65

Talva 1. Útflutningur í nøgd og virði, býtt á vørubólkar av toski, hýsu og upsa

Samlaði útflutningurinn av flaki, frystum og køldum, burtur úr toski, hýsu og upsa, øktist við stívliga 2.000 tonsum frá 2006 til 2007, meðan virðið øktist við umleið 71 mió. kr. Økta nøgdin stavar serliga frá hýsu, og hóast stórt fall í miðalprísi, sæst hetta eisini aftur í hækkaðum útflutningsvirði. Miðalprísurin á toskafløkum hækkaði við 17%, og merkti hetta, at hóast nøgdin minkaði við góðum 100 tonsum, so hækkaði útflutningsvirðið við 37 mió. Bæði nøgd, virði og miðalprísur á frystum og køldum upsaflokum vóru so at siga óbroytt í mun til 2006.

Nøgdirnar av útfluttum saltfiski minkaðu frá 2005 til 2006 við 2.500 tonsum. Henda minking gjørdist tó upp aftur størri í 2007, tá nøgdin var stívliga 4.000 tons minni enn í 2006. Meginparturin av hesari minking stávaði tó frá upsa, og tí var ávirkanin á samlaða útflutningsvirðið av saltfiski ikki lutfallsliga líka stór. At miðalprísurin á saltaðum toskafløkum hækkaði við umleið 7 krónum, samstundis sum nøgdirnar av toskafløkum ikki minkaðu so nógv, hevði við sær, at fallið í útflutningsvirðinum á hesum vørubólki varð avmarkað til umleið 15 mió.

Nøgdin av frystum og feskum óvirkaðum fiski er minkað rættuliga fitt í 2007, bæði í nøgd og virði. Nøgdin er minkað við góðum 4.600 tonsum, harav hýsa við umleið 2.500 og toskafløk við umleið 1.800 tonsum. Virðið er minkað við 65 mió., harav hýsa við umleið 30 og toskafløk við 34,5 mió. Sum talvan í mynd 2 vísir, hevur samansetingin av útflutninginum við sær, at miðalprísurin á heilum frystum og feskum fiski undir

einum ikki er stórvegis broyttur frá 2006 til 2007. Hinvegin eru miðalprísirnir fyri einstøku fiskasløgini hækkaðir rímuliga fitt í 2007 í mun til 2006; toskur við 12%, hýsa við 9,5% og upsi við 4%.

Rávørutilgongdin til vinnuna

Um hugt verður eftir fiskiskapinum undir Føroyum seinastu árin, kann staðfestast, at feskfiskaveiðan í 2007 var 10% lægri enn í 2006. Samlaða veiðunøgðin í 2007 var 121.000 tons, í mun til góð 134.000 tons í 2006.

Lutfallsliga var afturgongdin í veiðuvirðinum 6,7%, sum er nakað minni enn afturgongdin í veiðunøgðini. Í krónum er afturgongdin uppgjørd til 83 mió. og samlaða veiðuvirðið í 2007 var 1,16 mia. í mun til 1,25 mia. í 2006.

Í talvu 2 niðanfyri sæst, at sjálvt um nøgðin av veiddum toski í 2007 er nakað minni enn í 2006, øktist veiðuvirðið á hesum fiskaslagi við 28 mió. Frágreiðingin er ein øking í miðalprísinum á góð 17% í mun til árið fyri. Hinvegin megnaði ein hækking á 14% av miðalprísinum á hýsu ikki at viga upp í móti stóra fallinum á 3.700 tons í veiðunøgð. Miðalprísurin á upsa var so at siga tann sami í 2007 sum í 2006, og tí slerdi minkaða tonsanøgðin beinleiðis í gjøgnum í veiðuvirðinum.

Talvan vísir eisini, at veiðan eftir øðrum fiskaslögum er minkað nakað í 2007 í mun til 2006. Henda minking stavar serliga frá minni nøgðum av kongafiski og havtasku.

Fiskslag	Nøgð í tonsum		Virði í 1.000 kr.		Miðalprísur pr. kg	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Toskur	13.599	12.829	263.096	291.387	19,35	22,71
Hýsa	16.574	12.870	201.311	178.353	12,15	13,86
Upsi	60.118	55.326	313.983	289.891	5,22	5,24
Annar botnfiskur	15.951	12.668	178.909	132.680	11,22	10,47
Flatfiskur tils.	7.032	6.118	200.698	176.470	28,54	28,84
Onnur fiskasløg tils.	20.888	21.235	89.516	95.375	4,29	4,49
Veiðan tilsamans	134.162	121.045	1.247.512	1.164.155		

Talva 2. Feskfiskaveiða: Nøgð, virði og miðalprísur í 2005 og 2006

2007 var annars fimta árið á rað, at minking var í toskafiskiskapinum. Veidda nøgðin av toski í 2002 og 2003 var ávikavist góð 38.000 og góð 37.000 tons. Hereftir var ein stór minking niður á góð 25.000 tons í 2004 og smá 19.000 tons í 2005. Í 2006 kom toskafiskiskapurin niður á 13.600 tons, og í 2007 vórðu fiskað 12.829 tons. Fiskiskapurin eftir hýsu er eisini minkaður í fyra ár á rað og var í 2007 bert helvtina av veiðunøgðini í 2003. Eisini upsafiskiskapurin sær út til at hava toppað og lækkaði í 2007 annað árið á rað.

Miðal avreiðingarprísir

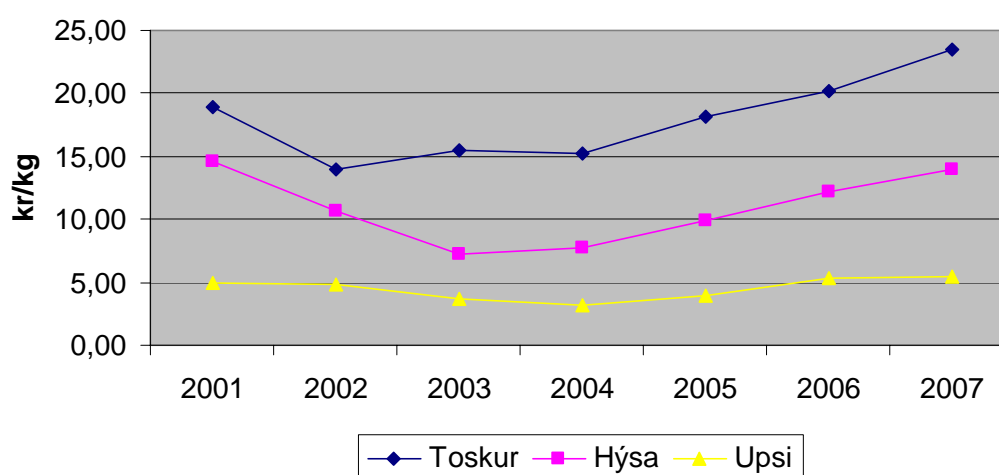
Mynd 9 vísir gongdina í miðalprísunum á toski, hýsu og upsa frá 2001 til 2007. Myndin vísir millum annað, at árligi miðalprísurin á upsa í 2006 og 2007, er omanfyri prísirnar í tíðarskeiðum 2001-2002, tá prísirnir vóru mettir at vera sera góðir. Eisini sæst, at toska- og hýsuprísirnir eru hækkaðir munandi síðan 2004.

Miðalprísurin á toski hækkaði í 2005 við millum næstan 3 kr/kg í mun til 2004. Í 2006 hækkaði toskaprísurin við einari góðari krónu í mun til 2005, og í 2007 hækkaði miðalprísurin á toski við góðum 3 krónum. Síðani 2004 er miðalprísurin á toski sostatt hækkaður við millum 7 og 8 kr/kg, svarandi til eina hækking á næstan 50% í mun til stöðið í 2004. Hetta hevur vígað væl upp ímóti niðurgongdini í fiskaðu mongdunum.

Hýsuprísurin er eisini hækkaður nógv síðani 2004 og miðalprísurin í 2007 á 14 kr/kg var næstan tvífalt so høgur sum í 2004, tá hann lá um 7,80 kr/kg.

Frá 2004, tá upsaprísurin var lægstur, til 2007, er miðalprísurin á upsa hækkaður úr 3,22 til 5,44 kr/kg. Hetta er ein øking á 2,22 kr/kg, sum nominelt er munandi minni enn økingin fyri tosk og hýsu. Lutfallsliga svarar hetta tó til eina øking á sløk 70%, sum hevði við sær, at upsaprísurin í 2007 fór upp um prísstöðið, sum var í 2000-2002.

Miðalprísir 2001-2007

Mynd 9. Miðalprísir á toski, hýsu og upsa frá 2001-2007

Veiðuliðið

Meðan lemmatrolararnir næstan kláraðu at fiska somu nøgd í 2007 sum í 2006, fall fiskiskapurin hjá partrolarum við næstan 4.700 tons. Línufiskiskapurin hevur verið fallandi í nógv ár, og 2007 var einki undantak í so máta. Minkingin var góð 6.000 tons, og samlaða línuveiðan kom harvið niður á 26.200 tons, sum bert er góð helvtin av veiðuni í 2003.

Úrslitini hjá flotanum fyri 2007 eru ikki endaliga klár enn, men nógv bendir á, at hesi ikki vera góð. Hóast ávísar hækking í fiskaprísunum slepst neyvan undan, at minkandi nøgdin av fiski og høgu oljuprísirnir fara at sláa ígjøgnum í roknskapunum fyri 2007. Partar av flotanum undir Føroyum hevur eisini trupulleikar við at fáa starvsfólk. T.d. hava línuskip ligið við bryggju bæði í 2007 og 2008 orsakað av, at manning ikki fæst.

Verður hugt eftir veiðumynstrinum í fiskiskapinum undir Føroyum fyrstu tveir mánaðirnar í ár í mun til fyrstu tveir mánaðirnar í 2007 sæst, at fiskiskapurin í ár er munandi minni. Fyrstu tveir mánaðirnar í 2007 vórðu veidd góð 24.000 tons av fiski í mun til umleið 18.500 tons sama tíðarskeið í ár. Fiskiskapurin eftir upsa er lækkaður uml. 4.200 tons, meðan fiskiskapurin eftir hýsu er 1.100 tons minni, og fiskiskapurin eftir toski er góð 250 tons minni fyrstu tveir mánaðirnar í ár í mun til sama tíðarskeið í 2007.

Í hesum sambandi skal tó havast huga, at skipini lógu vegna verkfall ein stóran part av januar mánaða, eins og tað ofta vísir seg, at nýggjastu hagtølini ofta eru í lægra lagi, samanborið við endaligu uppgerðirnar.

Alivinnan

Alivinnan er sum heild væl fyri og úrslitini seinastu árinu hava verið sera góð. Vinnan er umskipað síðan seinastu kreppuna, og útlitini eru góð. Karmarnir um alivinnuna eru góðir, og hevur alivinnan ein skynsaman rakstur við neyvri framleiðslustýring.

Bygt á góðar karmar og nærlagni, er alivinnan í dag burðardygg. Hetta sæst aftur í avrikinum, tí fiskurin veksur sera væl og hevur sera lágt fellið.

Saman við nøktandi marknaðarprísnum serliga í 2006 og eisini 2007 hevur alivinnan havt nøktandi avkast. Alivinnan er í dag ein framleiðin vinna, sum nú er komin væl upp undanaftur frá kreppuárunum 2002-2005.

Meðan 2006 varð eyðkent fyri, at sera lítið var av fiski, og nøgdin, sum tikin var, var 18.000 tons í livandi vekt, vísir 2007 tekin um eina vinnu, sum er komin fyri seg aftur. Nøgdin av fiski í livandi vekt, sum var tikin í árinum var góð 30.000 tons. Góði marknaðarprísurin, sum var í 2006, helt sær tó ikki í 2007. Samlaða útflutningsvirðið var umleið nærum 700 mió kr.

2007 hevur í allar mátar verið eitt gott ár, og sigast kann, at alivinnan hevur staðið royndina, nú nøgdin av fiski í sjónum er munandi økt. Í ár verður met, at tøkan verður umleið 45.000 tons.

Sum roknað varð við í 2006, øktist útboðið av laks á evropeiska marknaðinum í 2007, og vinnan merkti trýst á laksaprísinum. Hinvegin kann sigast, at marknaðarprísurin í 2007 tó ongantíð var so lágur, at vinnan hevði trupulleikar av hesum.

Alisøgan sigur frá, at prísurin kann sveiggja sera nógv, men roknað verður við, at um alarar hava ein burðardyggan rakstur og fyribygja sjúku, skuldi alivinnan megna at liva við teimum prísveiggjum, sum fara at koma.

Við árgangssundurkiljing, økishvild og sjúkufyrbygging atburði verður met, at alivinnan hevur karmar fyri burðardygum rakstri.

Sum víst var á seinasta ár, so eru onkur vandamál við verandi støðu. Laksarogn verða framvegis innflutt, og útvegarnir eru fleiri, so ein ávísur vandi kann verða fyri, at sjúka verður innflutt við laksarognum.

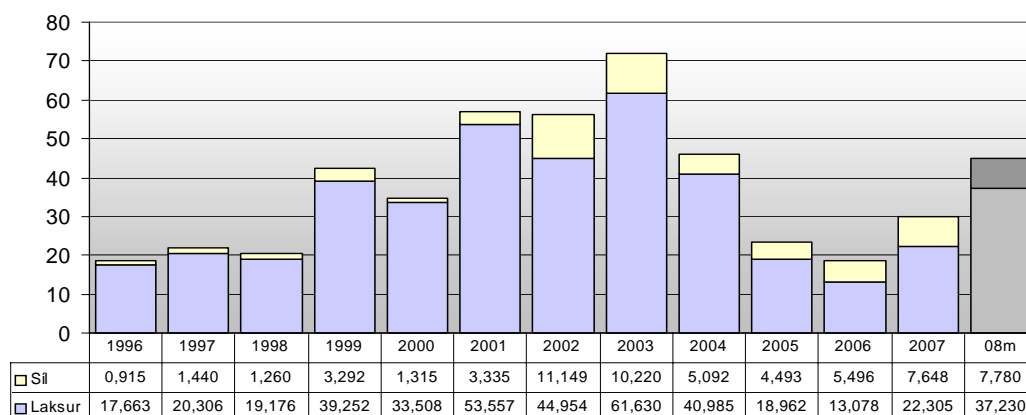
130.000 toskayngul vóru sett út um ársskifti 2006/2007. Hesin fiskur er partvíst komin til tøku, og í heyst er allur hesin fiskur tikin. Tá ber til at gera endaliga upp, hvussu henda fyrsta royndin við at ala tosk hevur gingið.

Ábendingar eru um, at vøksturin hjá alitoskinum er sera góður. Toskayngul eru aftur klár at verða sett út nú í vár.

Framleiðsla

Framleiðslan í alivinnuni vaks nógv frá 1999 til 2003 fyri síðani at minka nógv fram til 2007.

Tá tøkan var størst, var hon 56.000 tons í livandi vekt. Orsakað av lágum prísnum og ILA-sjúku fall framleiðslan í 2004 til 45.000 tons, í 2005 til 22.000 tons, og í 2006 var hon bert 18.000 tons.

Mynd 10. Tøka av alifiski fram til 2007 og forsøgn fyri 2008 (livandi vekt).

Tøkan í 2006 var tann lægsta síðani undan aldarskiftinum, meðan tøkan í 2007 aftur er komin uppá 30.000 tons. Hagtølini frá 2007 geva ábendingar um, at alivinnan er komin fyri seg aftur. Tøkan av laks var góð 22.000 tons, og tøkan av sílum umleið 7.600 tons í livandi vekt.

Grundað á útsetingar av smolti í 2007, verður tøkan av laks og sílum í ár mett at fara at vera umleið 45.000 tons. Roknað verður við, at tøkan av laks og sílum í 2009 og tey næstu árin fer at vaksa umleið 10% árliga.

Ábendingar eru um, at talið av smolti, sum verður sett á sjógv í ár, fer at liggja um 10 mió. stk. Við tí bygnaði, sum er í dag í alivinnuni, og teimum kørmum, sum eru lagdir, verður roknað við einari støðugari framleiðslu, sum byggir á 10 -11 milliúnir smolt árliga.

Handverksvinnan

Verður hugt at gongdini og lønargjaldingunum innan byggivinnuna á myndini niðanfyri, sæst, at hesar eru hækkaðar úr 813 mió. kr í 2006 til 905 mió. kr í 2007. Tað er bæði innan vanligt byggivirksemi og innan smiðju- og ídnaðarvirksemi, at vøkstur hevur verið.

Umroknað til lutfallsligan vøkstur svarar hetta til 11,3 %, ið er á leið sami vøkstur sum í 2006. Samanborið við lutfallsliga vøxturin í samlaðum lønarútgjaldingum, hevur vøxturin í byggivinnuni hesi bæði seinastu árin verið umleið 3-4 prosentstig hægri enn miðal lønarvøxturin.

Vinnugrein	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Skipasmíðjur, smíðjur	123,6	130,1	130,9	124,7	130,6	144,6	162,3
Ídnaður annars	200,5	219,0	223,9	218,6	223,4	230,8	247,9
Bygging	299,9	342,0	344,3	380,6	377,3	437,8	495,2
Tilsamans	623,9	691,2	699,1	723,9	731,4	813,1	905,3

% av samlaðum lønargjaldingum

% vøkstur í lønargj.	11,8%	12,0%	12,1%	12,4%	12,2%	12,6%	13,0%
----------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Ein onnur ábending um gongdina innan byggivinnuna er innflutningurin av tilfari og lutum til byggivinnuna. Talvan omanfyri vísir henda innflutning fyrri árinum frá 2000 til 2007. Tey fyrstu árinum var innflutningurin rættuliga støðugur og lá millum 300 og 400 mió. Í 2006 hækkaði innflutningurin tó við 20%, og í 2007 hækkaði hann við heili 34%, soleiðis at innflutningurin til byggivinnuna í 2007 var góðar 600 mió.

At ein partur av hesum vøkstri óiva stavar frá øktum byggivirksemi, kunnu vit grunda á vøksturin í lönargjaldingum í vinnuni. Hinvegin er einki at ivast í, at stóri vøksturin eisini skyldast eina prishækking á teimum vørum, ið eru innfluttar til nýtlu í byggivinnuni.

Samanumtikið mugu vit tó siga, at vit hava eina greiða mynd av, at ferð er á byggivinnuni. Leiðslurnar í byggifyritøkum siga tó, at trotið á arbeiðsmegi hevur gjørt økta aktivitetin sera torførari og lítið lönandi.

Olja og fráländavinna

Enn einaferð er ein boring á føroyskum øki endað uttan ítøkilig úrslit. Hesuferð var tað William-brunnurin, sum BP boraði, sum var turrur.

Hóast tað er avmarkað, hvussu nógvar fyritøkur kunnu taka á seg uppgávur sum undirveitarar í tað stutta tíðarskeiðið, ein leiting varar, hava undanfarnu boringar havt týðning fyrri Føroyar og føroyska vinnu.

Nakrar føroyskar fyritøkur hava gjørt seg galdandi innan alheims oljuvinnu, m.a. tvey føroysk oljufelag, og hetta hevði neyvan verið, um ikki boringar høvdu verið undir Føroyum. Tað hevur týðning, at føroyskar fyritøkur halda seg framat og sleppa framat, sum undirveitarar hjá einum oljufelag til fleiri av teirra borðingum, soleiðis at tað veruliga kann gerast ein partur av yvirornaða virkseminum hjá fyrítøkuni. Bert á henda hátt fær fyrítøkan uppbyggt ta serfrøði, sum er neyðug fyrri veruliga at gera seg galdandi á hesum øki.

Førleikamenningin, sum er komin í kjalarvørrinum á oljuvinnuni og oljuleitingini í Føroyum, hevur eisini havt, og fer framhaldandi at hava, sera stóran týðning fyrri nýskapin og kappingarføri í føroyskari vinnu sum heild.

KT-vinnan

KT-felagið gjørði í 2006 eina ætlan fyrri føroyska KST-vinnu. KT-felagið mælti til, at útbúgving verður sett á stovn á Fróðskaparsetrinum innan KST. Harumframt at umhugsað varð at seta serfrøðingaskipanina í gildi í Føroyum soleiðis, at føroyskar fyrítøkur kunnu gerast áhugaverdar hjá vælútbúgnum KT-frøðingum. Somuleiðis mælti felagið til at tað almenna skipar sin innkeypspolitikk soleiðis, at til ber hjá føroyskum fyrítøkum at bjóða uppá uppgávarnar.

Á fíggjarlógini í 2008 er peningur settur av til KST-útbúgving á Fróðskaparsetrinum, og Fróðskaparsetrið arbeiðir nú við at seta granskarar í starv at lyfta hesa uppgávu, umfamt at arbeiða við at menna eina KST-kjarnu á Fróðskaparsetrinum. Hetta fegnast KT-vinnan um.

Í KST-vinnuni eru bygnaðarligar broytingar farnar fram seinastu tvey árinum. Fleiri fyrítøkur hava lagt saman við tí úrsliti, at fleiri størri og sterkari fyrítøkur eru á marknaðinum. Hetta er ein sera jalig gongd fyrri hesa vinnugreinina, tí stórar fyrítøkur megna meira og hava lættari at tekkast røttu arbeiðsmegini. Somuleiðis kunnu stórar fyrítøkur átaka sær størri uppgávur, tí førleikin gerst betri. Henda tilgong fer vónandi

at skunda undir, at KT-vinnan fer at bjóða seg enn meira fram eisini á útlenskum marknaðum.

Handil og privatar tænastr

Aftur í 2007 øktist innflutningurin til beinleiðis nýtslu, soleiðis at hann var 1,38 milliardir krónur, í mun til 1,29 milliardir í 2006. Hetta er sostatt ein øking á einar 9 milliúnir, sum er munandi lægri enn munurin millum 2005 og 2006, tá hækkingin var 159 milliúnir krónir. Framgongdin í innflutninginum í 2007 er sostatt ikki so stór, sum hon hevur verið undanfarna ár.

Ongi hagtøl eru fyri inn- og útflutning av tænastrum til og úr Føroyum, men mett verður, at fleiri og fleiri føroyskar tænastrufyrirøkur royna seg á marknaðum í okkara grannalondum. Skipað eigur at verða fyri, at hagtøl um inn- og útflutning av tænastrum verða framleidd soleiðis, at til ber at síggja greitt í hagtølum, hvussu gongdin er í hesum vinnum.

Tænastrusektorurin í Føroyum hevur havt eitt sera høgt virksemit seinastu árin. Serliga byggivinnan og avleiddar vinnur av henni hevur havt stórt virksemit. Aðrar vinnugreinar innan tænastruvinnuna hava eisini havt stórt virksemit. Sum vit hava verið inni á fyrr, so hevur trupulleikin við manglandi arbeiðsmegi havt stóra ávirkan á framleidni í hesum vinnugreinum.

Virksemið í 2007/08

Sáttmálaviðurskifti og føroyski arbeiðsmarknaðurin

Sáttmálasamráðingar í 2007 og 2008

Grundarlagið undir teimum samráðingum, sum hava verið síðan síðsta aðalfund, varð lagt við samráðingunum við arbeiðarafeløgini í 2007.

Tær samráðingarnar endaðu við, at semingsmenninir vóru tilkallaðir. Úrslitið av semingini varð, at Føroya Arbeiðsgevarafelag og tey fimm arbeiðarafeløgini skrivaðu undir semju 7. mai 2007.

Semjan var fyri eitt trý-áraskeið til 1. mai 2010 við eini samlaðari útreiðsluøking á 9,67%.

Føroya Arbeiðsgevarafelag metir tað úrslitið samanumtikið vera gott, serliga tá hugsað verður um, at friður er tryggjaður á hesum sáttmálaøkinum fram til mai mánaða 2010.

Tað hevur eydnast at hildið sama kostnaðarstöði í teimum sáttmálum, sum eru undirskrivaðir eftir semjuna við arbeiðarafeløgini, og samráðingarrundan 2007/2008 er nú liðug.

Sáttmálasamráðingar við Maskinmeistarafelagið

Sáttmálin, sum gjørdur varð við Maskinmeistarafelagið í 2006, var ein eitt-ára sáttmáli. Sostatt vóru aftur í 2007 samráðingar við Maskinmeistarafelagið um nýggjan sáttmála.

Samráðingar gingu væl og endaðu 27. juni við eini semju, sum liggur á sama støði, sum semjan við arbeiðarafeløgini 2007.

Hetta merkir at:

- 1. juni 2007 hækkar lønin við 2,42% og eftirlønin við 1%
- 1. juni 2008 hækkar lønin við 2,42% og eftirlønin við 1%
- 1. juni 2009 hækkar lønin við 2,43% og eftirlønin við 1%

Afturat hesum vóru gjørdar smávegis broytingar í lønartalvuni og í ávísingum gjøldum.

Sáttmálasamráðingarnar við handverkarafeløgini

Í heyst varð semja gjørd millum Føroya Arbeiðsgevarafelag/Føroya Handverksmeistarafelag og Landsfelag Handverkaranna/Føroya Handverkarafelag um nýggjan 3 ára sáttmála, galdandi frá 1. oktober 2007 til 1. oktober 2010. Sáttmálin er á sama støði sum teir, sum vórðu gjørdir á privata arbeiðsmarknaðinum í fjør, tað vil siga góð 3% um árið:

- 1. oktober 2007 hækkaði tímalønin við 2,25 kr. og eftirlønin við 1%
- 1. oktober 2008 hækkar tímalønin við 2,35 kr. og eftirlønin við 1%
- 1. oktober 2009 hækkar tímalønin við 2,45 kr. og eftirlønin við 1%

Sum nakað nýtt fingur handverkarar nú starvsaldursviðbót inn í sáttmálan. Eftir 3 ára starvstíð verður 1,6% av grundlønini latið sum viðbót. Eisini er avtalað, at handverkarar nú fáa vaktargjald fyri tilkallivakt.

Av øðrum broytingum kunnu nevast regulering av nøkrum ískoytum, og serliga at partarnir nú eru vorðnir samdir um útgreinaðar reglur um koyring og burturbeiði hjá handverkarum.

Reglur fyri burturbeiði, koyring v.m.

Eitt uppskot til reglur fyri burturbeiði, koyring o.a. var lagt fram undir næstseinastu samráðingum, men semja fekst ikki um hetta. Tað darvaði báðum partum, at greiðar reglur ikki vóru á hesum øki, og ítækilig trætumál tóku seg upp, tí partarnir tulkaðu reglurnar á hvør sín hátt.

Partarnir vóru tó samdir um at seta ein arbeiðsbólk, ið innan 1. oktober 2007 skuldi hava eina semju um reglur á umrødda øki. Við seinastu samráðingarnar varð so endalig semja gjørd um hesi viðurskifti.

Hesar útgreinaðu reglur eru eitt stórt framstig í handverkarasáttmálanum.

Sáttmálasamráðingar við Starvsmannafelagið um sáttmálan fyri Postverk Føroya

Postverk Føroya varð gjørt til alment partafelag 1. januar 2005 og meldaði seg sum lim í Føroya Arbeiðsgevarafelag á sumri í 2007.

Tá Postverk Føroya meldaði seg inn í Føroya Arbeiðsgevarafelag, meldaði Postfelagið seg inn í Starvsmannafelagið.

Hetta merkti, at sáttmálin, sum Fíggjarmálaráðið vegna Postverk Føroya hevur havt við Postfelagið, nú varð yvirtikin av ávikavist Føroya Arbeiðsgevarafelag og Starvsmannafelagnum, og tað vóru sostatt hesir partar, sum sótu við samráðingarborðið í sambandi við Postverkssáttmálan.

Áðrenn samráðingarnar byrjaðu var greitt, at tær fóru at gerast drúgvur, tí sáttmálin bar brá av at vera ein almennur sáttmáli, sum ikki var nóg væl dagfördur. Báðir partar vóru samdir um tørvin á at dagføra sáttmálan og gera hann meiri liðiligan. Tískil varð nógv orka nýtt til henda partin av samráðingunum, og hetta gekk sum heild væl.

Tað gjørdist tó neyðugt at tilkalla semingsmenninar, tá bert samráðingar um lønina vóru eftir. Semingin gjørdist drúgv, men tað eydnaðist samráðingarbólkinum hjá Føroya Arbeiðsgevarafelag at náa einum úrslitið, sum er á sama støði sum tað, sum varð gjørt við hini fakfeløgini.

Gjørdu sáttmálabroytingarnar eru umfatandi, og samráðingartilgongdin var long orsakað av hesum, men Føroya Arbeiðsgevarafelag fegnast um, at tað at enda bar á mál.

Føroya Arbeiðsgevarafelag fegnast serliga um, at skerjingarnar av leiðslurættinum, sum vóru í gamla sáttmálanum eru tillagaðar ella fingnar burtur. Eisini var lønartalvan broytt, soleiðis at hon er meiri einkul og liðilig.

Sum heild líkjast sáttmáli og lønartalva nú í bygnaði og innihaldi tí sáttmála, sum Føroya Arbeiðsgevarafelag og Starvsmannafelagið hava gjørt fyri Føroya Tele.

Umframt omanfyri nevndu broytingar og tillagingar, fevnir semjan um hesar hækkingar í lønini og eftirlønini:

1. oktober 2007 hækkar lønin við 2,5%

- 1. januar 2008 hækkar lønin við 0,7%
- 1. januar 2009 hækkar lønin við 2,5%
- 1. januar 2008 hækkar eftirlønin við 2,0%

Hetta merkir í miðal ein árligan kostnað á 3,24%, og er á sama støði, sum teir sáttmálar Føroya Arbeiðsgevarafelag hevur gjørt hetta seinasta árið, t.d. við arbeiðarafeløgini og handverkarafeløgini.

Sáttmálasamráðingar við manningarfeløgini

Fríggjadagin 29. februar skrivaðu Reiðarafelagið fyri Farmaskip øðrumegin og tey trý manningarfeløgini, Føroya Skipara- og Navigatørfelag, Maskinmeistarafelagið og Føroya Fiskimannafelag, undir semju um at leingja verandi sáttmála eitt ár frá 1. mars 2008 til 1. mars 2009.

Umframt tillagingar í starvstíðarviðbótunum varð lønin hækkað við 2,3% og eftirlønin við 1%.

Orsøkin til, at sáttmálin bert var longdur eitt ár, er hon, at broytingar í nærmastu framtíð kunnu væntast at verða gjørdar í FAS-skipanini. Hesar broytingar fara helst at hava ávirkan á skipanina av sáttmálunum millum RFF og manningarfeløgini. Tí valdu feløgini ikki at gera nakrar stórvegis broytingar í sáttmálunum nú og bert leingja teir við einum ári. Harafturat bundu partarnir seg í semjuni til at taka upp samráðingar um regulering av bruttolønini um broytingar verða gjørdar í skattaviðurskiftum, sum hava ávirkan á lønarskipanina í sáttmálunum.

Nýggju sáttmálarnir komu í gildi 1. mars 2008.

Sáttmálasamráðingar við Føroya Prentarafelag

Føroya Arbeiðsgevarafelag og Føroya Prentsmiðjufelag øðrumegin og Føroya Handverkarafelag og Føroya Prentarafelag hinumegin skrivaðu 5. mai undir nýggjan sáttmála. Sáttmálin er fyri tíðarskeiðið 1. mai 2008 til 1. mai 2011 og hevur hesar hækkingar við sær:

- 1. mai 2008 hækkar lønin við 2,50 kr. um tíman og eftirlønin við 1% til 11%
- 1. mai 2009 hækkar lønin við 2,64 kr. um tíman og eftirlønin við 2% til 13%
- 1. mai 2010 hækkar lønin við 2,73 kr. um tíman og eftirlønin við 1% til 14%

Sáttmálasamráðingar fyri framman

Sáttmálarnir, sum gjørdir eru í hesi samráðingarrunduni, eru longri enn higartil hevur verið vanligt. Undantiknir hesum eru sáttmálarnir millum Reiðarafelagið fyri Farmaskip og manningarfeløgini, sum ganga út 1. mars 2009, tá samráðingar sostatt verða um hesar.

Annars verða ongar beinleiðis sáttmálasamráðingar tað, sum eftir er av 2008 og 2009. Fyrstu sáttmálarnir, sum samráðingar skulu vera um, eru sáttmálarnir millum Føroya Arbeiðsgevarafelag og Starvsmannafelagið um Føroya Tele og Postverk Føroya, sum ganga út 1. januar 2010.

Málið um útlendsku arbeiðsmegina

Hesi farnu tvey-trý árinu hevur Føroya Arbeiðsgevarafelag brúkt nógva orku til at fáa politisku skipanina at síggja størsta trupulleikan hjá føroyskum vinnulívið – tørvin á arbeiðsmegi.

Í ársfrágreiðing Føroya Arbeiðsgevarafelags fyri 2006 stóð soleiðis at lesa í innleiðsluni:

“Føroyar hava nú aftur í góð tvey ár verið á einum búskaparligum alduryggi, eftir ein minni stíg í búskapinum. Samanumtikið hevur vøkstur stórt sæð verið í føroyska búskapinum líka síðan kreppuna mitt í 90’unum, og framgongdin í 2006 hevur verið nøktandi.

Hóast gongdin higartil hevur verið positiv, so boða útmeldingar frá fiskifrøðingum frá, at serliga fiskiveiðan eftir toski, kann minka munandi.

Hetta er tó ikki størsta hóttanin fyri samfelag okkara beint nú. Størsta hóttanin fyri framhaldandi vælfærd okkara er trotið av arbeiðsmegi. Tað eru ikki bert fiskavirkini ella handverksvinnan, sum mangla fólk. Hesin trupulleikin hevur nú spreitt seg út á fleiri vinnur og út um alt landið.

Í dag er beinleiðis trot á arbeiðsmegi. Uttan arbeiðsmegi ber ikki til at skapa virðir í samfelagnum, og tí er alneyðugt, at føroyski arbeiðsmarknaðurin verður latin upp fyri fremmandari arbeiðsmegi.

Politikarar skulu taka hetta í størsta álvara, tí vit fáa ikki skapt neyðugu virðini, og vit dragna í mun til onnur samfeløg. Trupulleikin fer eisini at elva til lønarglíðing, sum endar við inflatió. Búskaparliga er trotið á arbeiðsmegi størsta einstaka hóttanin fyri Føroyar, og tí hevur ein loysn skund.”

Aðalfundurin var tá samdur um, at størsti trupulleikin hjá føroysku vinnuni tá, var trotið á arbeiðsmegi.

Føroyska arbeiðsloysið er framvegis so lágt sum ongantíð fyrr, ikki bert millum faklærd, men eisini millum ófaklærd og um alt landið.

Synd er at siga, at politiska skipanin hevur havt lætt við at skilja boðskap okkara.

Løgmaður, Jóannes Eidesgaard, ásannar tó í lesarabrævið herfyri, at “Støðan á arbeiðsmarknaðinum hevur í alt ov langa tíð verið hon, at vinnan hevur tørvað arbeiðsmegi, uttan at landsstýrið hevur loyst trupulleikan. Hetta hevur ivaleyst havt við sær, at búskapurin hevur verið fyri afturstigum, og tað gagnar so avgjørt ongum í samfelagnum.”

Hesum kann Føroya Arbeiðsgevarafelag bara geva honum rætt í. Tann prísvøkstur, vit hava sæð í føroyska samfelagnum seinastu árinu, er uttan iva partvís orsakað av, at kappingin um arbeiðsmegina er sera hörð. Føroya Arbeiðsgevarafelag er av tí áskoðan, at størsta hóttanin fyri framhaldandi vælfærd okkara er trotið av arbeiðsmegi. Tað eru ikki bert fiskavirkini ella handverksvinnan, sum mangla fólk. Hesin trupulleikin er galdandi fyri flestu vinnur, flestu fakkólkur og fyri alt landið.

Samstundis sum Føroya Arbeiðsgevarafelag harmast um, at tað hevur tikið so langa tíð at fáa politiska myndugleikan at síggja veruleikan í eyguni, fegnast vit um, at landsstýrið endiliga fann neyðuga dirvið til at leggja uppskot til broytta útlendingalóggávu fyri Tingið. Hóast vit kundu ynskt, at lógaruppskotið var meiri víðgongt, enn tað er, fegnast Føroya Arbeiðsgevarafelag hóast alt um, at Løgtingið sá álvaran í málinum og samtykti lógaruppskotið, áðrenn farið varð í summarfrí.

Tiltøk 2007/08

Vinnuráðstevna við Bill Clinton og Hans Blix

Við einum megnartakið frá Føroya Arbeiðsgevarafelag eydnaðist 1. oktober 2007 at hava fyrrverandi amerikanska forsetan Bill Clinton á palli í Norðurlandahúsinum.

Bill Clinton vitjaði her saman við fyrrverandi vápnaeftirlitsmanninum hjá ST, Hans Blix, í sambandi við vinnuráðstevnu, sum Føroya Arbeiðsgevarafelag skipaði fyri.

Endamálið við vinnuráðstevnuni var at geva føroyskum leiðarum og vinnulívsvólki eina heilt serliga uppliving og íblástur á hægsta støði. Eisini var endamálið at varpa ljós á Føroyar. Henda vitjan av Bill Clinton og Hans Blix, millum kendastu fólk í heiminum, náddi avgjørt hesum endamálið.

Formaður Arbeiðsgevarafelagsins, Jóhan Páll Joensen, segði, tá hann beyð vælkomin á vinnuráðstevnuni, at *“Um vit gera tað sum vit altíð hava gjørt, ja so fáa vit tað, sum vit altíð hava fingið”*. Føroya Arbeiðsgevarafelag vildi við tiltakinum vísa á, at við at gera tað, sum vit vanliga ikki gera, skulu vit rokna við at fáa tað, sum vit vanliga ikki fáa.

Tað er av sonnum fatanin hjá Føroya Arbeiðsgevarafelag, at vit við vitjanini finga nakað, sum vit ikki vanliga fáa. Gestirnir í Norðurlandahúsinum finga eina heilt serliga uppliving, fólk á gøtuni vóru heppin at síggja og taka í hondina á fyrrverandi amerikanska forsetanum, og handlar í miðbýnum í Havn finga eina ógloymandi vitjan.

Nógvir fjølmiðlar kring allan heim høvdu tíðindi úr Føroyum í døgnum kring vitjanina hjá Bill Clinton. Hetta vóru tíðindi beinleiðis frá vitjanini, men eisini tíðindi, sum fjølmiðlafólkini høvdu funnið sær aðrastaðni í Føroyum.

Sjálv vinnuráðstevnan gekk avbera væl. Fyrilestrahaldararnir vóru áhugaverdir, vitandi og gløggir. Teir vístu okkum á ting, sum vit í okkara gerandisdegi í Føroyum vanliga ikki geva okkum far um. Saman við teimum finga vit hesa løtu í Norðurlandahúsinum ein feril av tí umheimi, sum vit í størri og størri mun gerast ein sameindur partur av.

Uttan at taka munnin ov fullan kann sigast, at sera nógv orka varð lögð í, at fáa vitjanina við Bill Clinton og Hans Blix væleydnaða. Umframt Vinnuhúsið, eiga fleiri fyrirtøkur og fólk eina tækk uppiborna. Serliga takka vit teimum sjálvbodnu fólkunum frá bjargingarfeløgum kring landi, sum hildu vakt rundanum um Norðurlandahúsið, ta løtuna vinnuráðstevnan var hildin.

Eisini takkar Føroya Arbeiðsgevarafelag samstarvsfeløgum tess Eik Banka, Føroya Banka, Atlantic Airways, Havsbrún, Føroya Tele, Maru Seafood, Faroe Seafood, Statoil, Shell, Atlantic Petroleum og Kaupthing Bank.

Trans Atlantic Climate Conference

Ein beinleiðis avleiðing av vitjanini hjá Bill Clinton var luttøkan hjá vinnarinum av friðarheiðursløn Nobels, Al Gore, á veðurlagsráðstevnuni TransAtlantic Climate Conference, sum var hildin 7. og 8. apríl.

Umframt fyrilesturin hjá Al Gore vóru 31 aðrar framløgur á skránni, lagdar fram av føroyskum og útlenskum vísindaligum, politiskum og vinnuligum úrmælingum.

Á ráðstevnuni var eisini hugskotið við TransAtlantic Climate Institute sjósett. Eitt stig víðari frá hesum hugskotið er, at fundur hevur verið, har umboð fyri vinnu, politisku skipanina og vísindaumhvørvið í Føroyum eru við. Endamálið við hesum fundi var at finna út av, hvussu vit skulu skipa okkum fyri at náa málinum um TACIT.

Lítið er at ivast í, at vit øll, eisini vinnan, mugu fyrihalda okkum til tann veruleika vit liva í. Føroya Arbeiðsgevarafelag metir tað vera av stórum týðningi, at vit, samstundis sum ljós verður varpa á veðurlagsspurningin, eisini fáa skapt eitt vitunarumhvørvi í Føroyum, soleiðis at bæði føroyingar og onnur fara at koma til Føroyar at granska og arbeiða, umframt at vit skipa soleiðis fyri, at karmar verða gjørdir um eitt umhvørvi, har nýggjar tækniligar loysnir kunnu mennast.

Føroya Arbeiðsgevarafelag er sannført um, at føroyingar kunnu megna at taka hetta tak, um vit arbeiða saman, tí einki er at ivast í, at vit hava førleikarnar til tess.

Ein spurningur, sum hevur verið settur, er, hví Føroya Arbeiðsgevarafelag setur hetta mál á dagskrá. Er hetta ein uppgáva fyri Vinnuhúsið? Svar okkara uppá henda spurning er, at hetta er eitt mál fyri vinnuna. Støðan er jú hon, at við teimum orkuprísimum vit síggja í dag, hevur tað bæði týðning fyri úrslitini hjá vinnuni og fyri veðurlag og umhvørvi okkara, at fokus verður sett á viðkomandi spurningar, sum orku, umhvørvi og veðurlagsbroytingar.

Um vit bera okkum rætt at og fáa stovnstett TACIT, fáa vit lagt aftrat teimum førleikum vit longu hava, og so kunnu vit eisini gerast partur av nýggja búskapinum innan menning av orkusparandi tækni. Tað er ikki óhugsandi, at vit við rætta hugburðinum kunnu vera við til at seta gongd á innan hetta øki í Føroyum og gerast partur av tí tilgongd, sum longu er farin í gongd í nærmastu grannalondum okkara.

Føroya Arbeiðsgevarafelag hevur tískil gjørt av at seta ein arbeiðsbólk at arbeiða við at gera eina útgreining av, hvørji tiltøk kunnu fremjast í vinnuligum høpi fyri at spara orku. Hesin arbeiðsbólkur er farin til verka. Saman við øðrum er neyðugt at fáa sett skjøtul á eitt fyrireikandi arbeiðið fram ímóti veðurlagsráðstevnuni, sum verður í Keypmannahavn í 2009. Hetta fyrireikandi arbeiðið skal hava til endamáls at fáa gjørt Føroya støðu greiða, tá tað kemur til samráðingar um, hvussu stóran part av CO₂ útlátinum Føroyar kann átaka sær at minka. Harumframt meta vit, at tað hevur alstóran týðning, at fyrlit verður tikið fyri Føroyum og tí støðu, vit eru í sum eitt sera lítið land, við fáum fólki, sum hava eina sera stóra framleiðslu, har meginparturin verður konsumerað á kontinentinum.

Tað var Vinnuhúsið og Bitland, sum saman við Nora og SamVit skipaðu fyri ráðstevnuni. Grundarlagið undir ráðstevnuni var, at fyriskipararnir mettu, at gera vit ikki okkum klár at taka ímóti avbjóðingini við CO₂, hækkandi orkuprísimum og so framvegis, verða vit trongd í ein krók við færri móguleikum at handla. Endamálið var sostatt at fáa sett dagsskránnu, og tað endamálið meta vit er nátt.

Vinnunám

Vinnunám er skeiðstænasta Vinnuhúsins. Her verður skipað fyri skeiðum og kunningardøgum til limir í Føroya Arbeiðsgevarafelag og arbeiðsgevarafeløgum undir hesum.

Upprunaliga endamálið við Vinnunám var at vera við til at økja um fakliga førleikan hjá fyrirkum - bæði á leiðslustøði, men eisini innan ítøkiligar partar av gerandisdegnum í eini fyrirku.

Tað hevur tó víst seg, at tá skipað verður fyri yvirskipaðum skeiðum, sum ofta takað 2-3 dagar, er undirtøkan ikki stór. Hinvegin er áhugin stórur, tá skipað verður fyri kunningardøgum um meiri ítøkilig mál.

Vinnunám hevur sostatt lagt seg eftir at bjóða limunum skeið og kunningardagar, sum er beinrakin og viðkomandi fyri vinnuna á einum ítøkiligum støði.

Hetta síðsta árið hevur skipað fyri kunningardøgum um kappingarlógina og roknskapar- og partafelagslógina. Eisini hevur verið skeið í Agile og eitt tiltak um feskan fisk.

Onnur tiltøk

Vinnudagurin 2007

Fríggjadagin 9. november 2007 varð vinnudagurin hildin á áttanda sinni. Vinnudagurin 2007 varð hildin seinni á árinum enn vanligt hevur verið, orsakað av vinnuráðstevnuni, sum var 1. oktober, og har Bill Clinton var høvuðsrøðari saman við Hans Blix.

Aftur hesuferð var undirtøkan fyri Vinnudegnum sera góð, og útselt var til tiltakið. Ársins Virki 2007 gjørdist Eik Banki. Á Vinnudegnum í Norðurlandahúsinum grundgav dómsnevndin millum annað soleiðis:

“Dómsnevndin er samd um at velja eina undangongufyrirøk sum Ársins Virki 2007.

Samstundis er talan um ta fyrirøkuna, sum hevur víst undangongu á flestu økjum, sum verða lögð til grund við val av ársins virki, og sum júst tí hevur megnað so góð og sjónlig úrslit. Virkið hevur verið skjótt vaksandi í fleiri ár. Fíggjarligu úrslitini hava verið framúr góð. Virkið hevur víst framfýsni og áræði at fara út um kenda, gamla virkisøki, og fyrirøkkan hevur tryggjað hesa gongd við at lagt stóran dent á leiðslumenning og útbúgving av starvsfólki. Fyrirøkkan hevur skift ham og navn, men kjarnuvirðini í fyrirøkuni eru tey somu.

Frá traditionellum sparikassavirksemi hevur fyrirøkkan ment seg til ein nymótans peningastovn, sum bjóðar kappingarneytum úti og heima av, og fyrirøkkan fær nú stóran part av sínum úrsliti frá virksemi uttanfyri eingjargarðarnar. Fyrirøkkan verður roknað sum eitt avbjóðandi arbeiðspláss, og er sera attraktivt fyri arbeiðstakarar.

Og úrslitini seinnu árinu hava verið framúr góð.

Fyrirøkkan hevði í 2006 eitt avlop fyri skatt upp á 307 mió. kr. og fyrra hálvár 2007 var tað 237 mió. kr. Eginognin var 1,2 mia.kr. við árslok 2006 og komin upp á 1,4 mia.kr. fyrra hálvár 2007. Umframt at virka um alt landið við fleiri deildum og dótturfeløgum, hevur fyrirøkkan við sínum íalt 309 fulltíðarsettum starvsfólkum sett á stovn, keypt og gjørt ílögur í fleiri fyrirøkum uttanlands.”

Ársins Átak varð ikki valt á Vinnudegnum 2007. Sum orsök til hetta segði dómsnevndin:

“Fyrst og fremst fáa vit ongan móttakara at taka við heiðrinum fyri Ársins Átak 2007. Hetta er sjálvsagt loyvt og eigur at virðast. Skeggið kenst kanska standa høkuni ov nær, men við hvørt eru eisini so mong, sum ganga saman at fremja eitt átak, at uttan hvønn einstakan av hesum, gjørdist tað ikki veruleiki. Móttakarinn er tí ikki so einnevndur, sum hann vanliga annars er.

Onnur orsök er, at valdu vit annað átak sum Ársins Átak 2007, so kemur veruliga Ársins Átak 2007 at standa í huganum hjá øllum sum átakið – og ikki tað, sum tók við heiðrinum.

Ein triðja er, at tíðin er helst búgvin at endurskoða reglurnar fyri vali av ársins átaki.

Eg hugsi, at ongin kann vera ósamdur í, at tað átak, sum kemur at standa í huganum á fólki sum fremsta átak í hesum árhundraðinum higartil er vitjanin hjá Bill Clinton og Hans Blix. Uttan mun til um vit velja at heiðra tað sum Ársins Átak 2007 ella ikki, so sleppa vit ikki undan hesum veruleika, og tað hendi í 2007.”

Shipping Føroyar 2008

Reiðarafelagið fyri Farmaskip, Føroya Banki og Sjóvinnudepilin skipaðu í vár fyri Shipping Føroyar 2008. Ráðstevnan varð hildin 7. mars í Norðurlandahúsinum, og endamálið við ráðstevnuni var at umrøða, hvussu móguleikarnir í føroyskari sjóvinnu kunnu troystast uppafur betur enn í dag.

Skráin var drúgv og fjølbroytt. Framløgur vóru frá umboðum fyri útlenskar reiðarar og útlenskt reiðarafeløg umframt framløgur frá viðkomandi þórtum í Føroyum.

Um føroysk sjóvinna var lutfalsliga líka stór sum tann danska, stóð hon fyri eini samfelagsligari inntjening á umleið tvær milliardir krónur. Men tað ger hon ikki. Inntjeningin í føroyskari sjóvinnu verður í løtuni mett at vera um 400 mió. kr.

Greitt er, at føroyingar hava stórar førleikar innan shipping. Millum 800 og 1000 føroyingar sigla við útlenskum reiðaríum, serliga donskum, norskum og skotskum reiðaríum, og spurningurin er, um hendan væl skikkaða arbeiðsmegin bara skal arbeiða fyri útlensk feløg í alla framtíð.

Um røttu tiltøkini verða framd nú, kann shipping umvegis FAS-skipanina gerast eitt bein afturat fyri føroyska samfelagið – bæði við beinleiðis og óbeinleiðis inntøkumøguleikum, men eisini við einari menning av altjóða førleikum í øðrum vinnum enn shipping.

Shipping Føroyar 2008 varð væl vitjað av bæði reiðarum, siglandi fólki, íleggjarum, politikarum og øðrum. Endamálið við ráðstevnuni er mett at vera rokkið.

Vinnuhúsið og Føroya Arbeiðsgevarafelag

Vinnuhúsið er felagsheiti fyri øll feløgini, sum í dag eru við til at mynda virkseimið í húsinum.

Føroya Arbeiðsgevarafelag eigur Vinnuhúsið saman við Havnar Arbeiðsgevarafelag og Havnar Handverksmeistarafelag. Tað er tó Føroya Arbeiðsgevarafelag, sum stendur fyri dagliga rakstrinum, meðan vinnufeløgini gjalda fyri at vera við í felags umsitingini.

Tað er nevndin í Føroya Arbeiðsgevarafelag, sum leggur linjurnar fyri arbeiði í Vinnuhúsinum. Í nevndini sita:

Jóhan Páll Joensen, formaður

Kristoffur Laksá, næstformaður

Bergur Poulsen

Magni Arge

Jón Danielsen

Meinhard Jacobsen

Hákun Djurhuus

Feløgini í Vinnuhúsinum og teirra uppgávur

Vinnuhúsið er í dag samansett av 16 vinnufeløgum undir sama taki. Tvey sløg at feløgum eru: arbeiðsgevarafeløg og vinnugreinafeløg, vanligar nevndir bransjufeløg.

Arbeiðsgevarafeløgini eru sjev í tali:

Føroya Arbeiðsgevarafelag, Havnar Arbeiðsgevarafelag, Føroya Handverksmeistarafelag, Havnar Handverksmeistarafelag, Reiðarafelagið fyri Farmaskip, Føroya Prentsmiðjufelag og Arbeiðsgevarafelagið hjá Fíggjarstovnum í Føroyum (ikki limur í FAG).

Vinnugreinafeløgini eru nýggju í tali:

Føroya Ráfiskakeyparafelag, Føroya Havbúnaðarfelag, Oljuvinnufelagið, KT-felagið, Reklamufelagið, Gistingarhús- og Matstovufelag Føroya, Føroya Keypmannafelag, Føroya Ídnaðarfelag og Felagið Laksaskip.

Feløgini eru sera ymisk í stødd, og tað er sostatt eisini stórir munur á virkseminum.

Vinnugreinafeløgini fáast mest við spurningar, ið eru viðkomandi fyri teirra vinnugrein. Vinnugreinafeløgini arbeiða sjálvstøðugt við sínum málum. Størri mál, sum viðkoma fleiri vinnugreinum ella allari vinnuni, verða samskipað av umsitingini í Vinnuhúsinum og Føroya Arbeiðsgevarafelag.

Sum meginfelag fyri alla arbeiðsgevarasiðuna tekur **Føroya Arbeiðsgevarafelag** sær av nógvum ymiskum uppgávum:

1. **Vinnupolitiskir karmar:** Vegna vinnuna verður arbeitt við at ávirka allar lógir og reglugerðir, sum landsstýri, løgting, umsiting, stovnar og kommunur seta í verk, soleiðis at hesar tæna og ikki darva vinnuni. Vinnufeløgini eru m.a. umboðaði í nógvum ymiskum nevndum, ið seta karmar fyri føroyska samfelagið og framtíð okkara.
2. **Felags sáttmálar fyri vinnuna:** Vegna vinnuna ger Føroya Arbeiðsgevarafelag sáttmálar við løntakarafeløgini. Sáttmálarnir tryggja støðug viðurskifti á arbeiðsmarknaðinum og tálma lønarvøkstur í mestan mun.
3. **Kunning:** Føroya Arbeiðsgevarafelag veitir kunning um privatu vinnuna, vinnulig viðurskifti, og tann týðning vinnan hevur fyri samfelagið, bæði beinleiðis og gjøgnum føroyskar miðlar.
4. **Ráðgeving og tænasta:** Felagið veitir limum sínum ráðgeving og tænastrur á m.a. hesum økjum: starvsfólkaviðurskifti og leiðsla, sáttmálar, lógir og reglugerðir á vinnuøkinum v.m. Eisini virkar umsitingin í Vinnuhúsinum sum sambindingarlið við vinnu í øðrum londum.
5. **Fundir og orðaskifti fyri leiðslurnar innan vinnuna:** Felagið hevur áttikið sær leiklutin at vera miðdepil fyri vinnuligum og vinnupolitiskum orðaskifti. Skipað verður fyri ymiskum tiltøkum, har bond verða knýtt millum leiðarar í privatu vinnuni.

Kunning frá Vinnuhúsinum

Limir í feløgnum í Vinnuhúsinum verða regluliga kunnaðir um viðurskifti, sum eru viðkomandi fyri teir.

Heimasíðan www.industry.fo er týðningarmesta liðið millum Vinnuhúsið og limirnar. Á heimasíðuni eru savnaðar einfaldar og hentar vegleiðingar til fyrirkomandi í sambandi við setanar- og sáttmálaviðurskifti. Partar av hesum er alment, men tað mesta er kunning til limir í arbeiðsgevarafeløgnum, sum hava atgongd til upplýsingar via loyniorð. Loyniorð fæst við at venda sær til umsitingina í Vinnuhúsinum.

Nýggj tíðindi verða lögð á heimasíðuna hvønn mánamorgun. Hetta høvi brúkar Vinnuhúsið til at kunna almenningin um áskoðir hjá vinnuni, umframt at kunna um ymisk vinnulig viðurskifti.

Heimasíðan er júst vorðin dagförd, og er nú lættari at finna veg í.

Keldur

Flest øll hagtølini eru úr hagtalsgrunninum hjá Hagstovu Føroya.

Hagtøl viðvíkjandi alivinnuni eru frá Rúna Dam, sp/f Avrik.

Annars eru upplýsingar frá Fíggjarmálaráðnum, Landsbankanum og peningastovnunum eisini brúktar.

